

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

De Regeringsforslag, der dannede Grundlaget for de gældende Kommunallove henholdsvis af 6. Juli 1867 for Landkommunerne og af 26. Maj 1868 for Købstadkommunerne, tilsigtede alene paa forskellige Punkter nærmere at udforme det Kommunerne ved Grundloven tilsagte Selvstyre, men ikke at tilvejebringe nogen fuldstændig Kodifikation af de herhenhørende Bestemmelser. Under Behandlingen i Rigsdagen af disse Forslag fremsattes der imidlertid fra Folketingets Side Ønske om, at den foreliggende Lejlighed benyttedes til Foretagelsen af en saadan Kodifikation af samtlige Bestemmelser vedrørende Kommunernes Organisation, et Ønske, som Regeringen kun bøjede sig for paa den udtrykkelige Betingelse, at de gældende Regler angaaende den kommunale Valgret, der indeholdtes for Landets Vedkommende i Lov 22. Marts 1855 og for Købstæderne i Lov 31. Marts 1860, uforandrede overgik i de tvende forelagte Lovforslag. For ikke at gaa Glip af de betydelige Fremskridt, disse Forslag iøvrigt medførte, indgik man paa denne Betingelse, og Forslagene vedtoges i den Skikkelse, hvori de nu fremtræde.

Man bibeholdt altsaa den efter de nævnte ældre Love bestaaende Deling af Vælgerne i 2 Klasser, nemlig den almindelige Vælgerklasse, indbefattende samtlige Skatteydere, og den højstbeskattede Vælgerklasse, kun omfattende den Femtedel af fornævnte valgberettigede, som have ydet det største Bidrag til Kommunen, hvilken sidste Vælgerklasse i Landkommunerne vælger den større og i Købstadkommunerne den mindre Del af Kommunalbestyrelsernes Medlemmer. Ligeledes lod man det for Amtskommunernes Vedkommende have sit Forblivende ved den gældende Ordning, hvorefter den større Del af Amtsrådenes Medlemmer vælges middelbart af Sogneraadene ved Valgmænd, en for hver Sognekommune, og den mindre Del umiddelbart af de højstbeskattede Ejendomsbesiddere i Amtsråds kredsen i et saa stort Antal, som der i denne er Sognekommuner.

For Københavns Kommune vare Reglerne for den kommunale Valgret givne ved Loven af 23. December 1865, der ligeledes fremdeles er gældende. Her

er ikke foretaget nogen Tvedeling af Vælgerne, men til Gengæld er Valgretten betinget af en Skatteindtægt af 400 Kr. aarlig, svarende til en virkelig Indtægt af 1000 Kr. aarlig.

Kun faa Aar efter Vedtagelsen af de forannævnte Love blev da ogsaa Spørgsmaalet om Udvidelse af den kommunale Valgret rejst i Rigsdagen, idet der allerede i Samlingen 1870—71 i Folketinget ved privat Initiativ indbragtes et Lovforslag om Udvidelse af Valgretten til Sogneraad og Amtsraad, gaaende ud paa Ophævelse af den bestaaende Tvedeling af Vælgerne ved Sogneraadsvalg, Bortfald af de umiddelbare Vælgere til Amtsrådet samt Adgang til ved Valgene at frede Forholdstalsvalgmaaden anvendt. Dette Forslag efterfulgtes i Samlingen 1871—72 af et nyt Forslag omfattende samtlige Landets Kommuner, altsaa ogsaa Kjøbenhavn, hvor Valgretten foresloges udvidet til alle Skatteydere, men iøvrigt hvilende paa samme Hovedprinciper som det tidligere, dog at Forholdstalsvalgmaaden erstattedes med Indførelsen af en Valgbarhedscensus for den mindre Del af Byraadene, Sogneraadene og Amtsrådenes Medlemmer.

Forslag i alt væsentligt ligelydende med det sidstnævnte have derefter gentagende været fremsatte i Folketinget, hvor der endvidere har været indbragt en Række Forslag angaaende dels alene de kommunale Valg i Kjøbenhavn, dels Indførelse af Forholdstalsvalgmaaden, dels endelig kommunal Valgret og Valgbarhed for Kvinder. Senest har Spørgsmaalet foreligget Folketinget i Samlingen 1900—1901, i hvilken var indbragt tvende Forslag om kommunale Valg henholdsvis i og udenfor Kjøbenhavn. Begge disse Forslag, der vedtoges af Folketinget den 13. Februar 1901, fastslog følgende Hovedprinciper: *Lige* Valgret og Valgbarhed for alle skatteydende Mænd og Kvinder, naar de opfylde de iøvrigt herfor foreskrevne Betingelser, *samtlige* Medlemmer af Amtsrådet vælges middelbart af Sogneraadene ved dertil udnævnte Valgmænd, *alle* Valg foretages efter Forholdstalsvalgmaaden.

Idet nu Regeringen tager denne Sag op, har man i det store og væsentlige ment at burde følge de Bestemmelser, der indeholdtes i de nævnte, senest vedtagne tvende